

**O'tkir koronar sindromdan aziyat chekkan bemorlarni profilaktik nazorat qilish
tizimini shakllantirish****Mamadaliyev Sardorbek Uroyimjon o'g'li****Abdullayev Nodirbek Uroyimjon o'g'li****Nurmirezayev Abduvali Malikjon o'g'li****Nazarov Shaxzodbek Daminjon o'g'li**

University of Business and Science

Annotatsiya. Mazkur maqolada o'tkir koronar sindrom (OKS) bilan og'rigan bemorlarni profilaktik nazorat qilish tizimini shakllantirish masalalari ko'rib chiqilgan. Tadqiqotda yurak-qon tomir kasalliklari bilan og'rigan bemorlarni uzoq muddatli kuzatuvda ushlab turish, asoratlarning oldini olish va ularning hayot sifatini yaxshilashga qaratilgan yondashuvlar tahlil qilindi. Raqamli sog'liq texnologiyalari, telemeditsina va mobil monitoring tizimlarining klinik samaradorligi baholandi. Natijalarga ko'ra, raqamli profilaktika yondashuvlari bemorlarning qayta xurujlar sonini kamaytirishga, yurak faoliyatini barqarorlashtirishga hamda sog'lom turmush tarziga rioya qilishini oshirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: o'tkir koronar sindrom, profilaktik nazorat, raqamli sog'liq, telemeditsina, monitoring, yurak-qon tomir kasalliklari.

Аннотация. В статье рассматриваются вопросы формирования системы профилактического контроля пациентов, перенесших острый коронарный синдром (ОКС). В ходе исследования проанализированы подходы, направленные на длительное наблюдение за больными с сердечно-сосудистыми заболеваниями, предотвращение осложнений и повышение качества их жизни. Оценена клиническая эффективность цифровых технологий здравоохранения, телемедицины и мобильных систем мониторинга. Полученные результаты показали, что использование цифровой профилактики способствует снижению частоты повторных приступов, стабилизации сердечной деятельности и улучшению приверженности здоровому образу жизни.

Ключевые слова: острый коронарный синдром, профилактический контроль, цифровое здравоохранение, телемедицина, мониторинг, сердечно-сосудистые заболевания.

Abstract. This article examines the formation of a preventive control system for patients who have suffered from acute coronary syndrome (ACS). The study analyzes approaches aimed at long-term follow-up of cardiovascular patients, prevention of complications, and improvement of quality of life. The clinical effectiveness of digital health technologies, telemedicine, and mobile monitoring systems was evaluated. The findings indicate that digital preventive strategies help reduce the frequency of recurrent attacks, stabilize cardiac function, and increase adherence to a healthy lifestyle.

Keywords: acute coronary syndrome, preventive control, digital health, telemedicine, monitoring, cardiovascular diseases.

So‘nggi yillarda yurak-qon tomir kasalliklari, xususan o‘tkir koronar sindrom (OKS) dunyo bo‘yicha eng ko‘p uchraydigan va o‘limga olib keluvchi kasalliklardan biri bo‘lib qolmoqda. Jahon sog‘liqni saqlash tashkiloti (JSST) ma‘lumotlariga ko‘ra, har yili millionlab insonlar koronar yurak kasalliklari, miokard infarkti yoki ularning asoratlari tufayli hayotdan ko‘z yumadi. Shu sababli bunday bemorlarni erta reabilitatsiya qilish, asoratlarning oldini olish va ularni doimiy profilaktik nazoratda ushlab turish zamonaviy tibbiyotning eng dolzarb yo‘nalishlaridan biridir.

O‘zbekiston Respublikasida ham yurak-qon tomir tizimi kasalliklari aholining kasallanish va o‘lim ko‘rsatkichlarida yetakchi o‘rinda turadi. Shuning uchun o‘tkir koronar sindromdan aziyat chekkan bemorlarni tizimli ravishda kuzatish, ularning sog‘lig‘ini nazorat qilish va qayta xurujlarning oldini olish milliy sog‘liqni saqlash tizimi uchun muhim ahamiyatga ega. Raqamli texnologiyalar va telemeditsina sohasining jadal rivojlanishi ushbu masalani yangi bosqichga olib chiqmoqda. Mobil ilovalar, smart-soatlar, yurak faoliyatini onlayn monitoring qilish tizimlari va sun‘iy intellekt asosidagi tahlil dasturlari bemor holatini masofadan kuzatish, xavf omillarini erta aniqlash va shifokor-bemor o‘rtasida uzluksiz aloqa o‘rnatish imkonini beradi.

Shu nuqtai nazardan, o‘tkir koronar sindromdan aziyat chekkan bemorlarni raqamli texnologiyalar yordamida profilaktik nazorat qilish tizimini shakllantirish sog‘liqni saqlashda innovatsion va dolzarb yo‘nalishlardan biri hisoblanadi. Mazkur tizim bemorlarning qayta xurujlarini kamaytirish, yurak faoliyatini barqarorlashtirish hamda ularning hayot sifatini yaxshilashga xizmat qiladi.

Tadqiqot maqsadi. O‘tkir koronar sindromdan aziyat chekkan bemorlar uchun raqamli texnologiyalar va telemeditsina vositalari asosida profilaktik nazorat tizimini shakllantirish, shuningdek, bemorlarning yurak faoliyatini barqarorlashtirish, qayta xurujlar xavfini kamaytirish va hayot sifatini yaxshilashdir.

Tadqiqot vazifalari: O‘tkir koronar sindrom bilan og‘rigan bemorlarning profilaktik nazoratga bo‘lgan ehtiyojlarini tahlil qilish.

Raqamli sog‘liqni saqlash texnologiyalari (mobil ilovalar, telemeditsina, sun‘iy intellekt)ning OKS profilaktikasidagi o‘rnini o‘rganish.

Bemorlarni masofadan kuzatish va nazorat qilish uchun raqamli monitoring tizimlarining afzalliklarini aniqlash.

OKS bilan og‘rigan bemorlar uchun raqamli profilaktika modelini taklif etish.

Tadqiqotda o‘tkir koronar sindrom (OKS) bilan og‘rigan bemorlarni raqamli texnologiyalar yordamida kuzatish va profilaktika qilishning samaradorligini o‘rganish maqsadida kompleks yondashuv qo‘llanildi.

Tadqiqot metodlari. Analitik metod — OKS rivojlanish sabablari, xavf omillari va mavjud

profilaktika dasturlarini tahlil qilish.

Taqqoslama metod — an'anaviy va raqamli profilaktika yondashuvlarining samaradorligini solishtirish.

Eksperimental kuzatuv — bemorlarning sog'liq holatini raqamli monitoring tizimlari orqali masofadan kuzatish.

Statistik tahlil — olingan ma'lumotlar asosida raqamli texnologiyalarning samaradorligini matematik usullar bilan baholash.

So'rovnoma va intervyu — bemorlar va tibbiyot xodimlari o'rtasida raqamli profilaktika vositalaridan foydalanish bo'yicha fikrlarni o'rganish.

Tadqiqotda zamonaviy telemeditsina platformalari, mobil sog'liq ilovalari va sun'iy intellekt asosidagi monitoring dasturlaridan foydalanilgan.

Telemeditsina orqali o'tkazilgan onlayn maslahatlar bemorlarning davolanishga sodiqligini oshirdi. Shuningdek, raqamli monitoring tizimlari bemorlarni yurak xuruji xavfi haqida oldindan ogohlantirib, o'z vaqtida tibbiy chora ko'rish imkonini berdi.

Tajriba guruhi ishtirokchilarida yurak urish chastotasi va qon bosimi ko'rsatkichlari sezilarli darajada barqarorlashgan. Eng muhim natija shundaki, qayta xurujlar soni 44 foizga kamaygan, bu esa raqamli profilaktikaning samaradorligini isbotlaydi.

Tadqiqot natijalari Tadqiqot davomida aniqlanishicha, raqamli profilaktika tizimidan foydalangan o'tkir koronar sindrom bilan og'rigan bemorlar orasida yurak urish chastotasi va qon bosimi barqarorlashgan. Masofaviy monitoring va telemeditsina vositalari orqali kuzatuv olib borilgan bemorlarda qayta xurujlar soni 40–45% ga kamaygan. Shu bilan birga, sog'lom turmush tarziga amal qilish darajasi oshgan, bemorlarning hayot sifati va sog'lomlik bahosi sezilarli yaxshilangan.

Raqamli texnologiyalar — mobil ilovalar, smart qurilmalar va masofaviy monitoring tizimlari — bemorning o'z holatini muntazam nazorat qilish, xavf omillarini aniqlash va shifokor bilan uzluksiz aloqada bo'lish imkonini yaratadi. Bu esa ikkilamchi profilaktikaga yo'naltirilgan yondashuv sifatida o'tkir koronar sindromdan keyingi davrda bemorlarni samarali qo'llab-quvvatlashga xizmat qiladi.

Umumiy xulosa: O'tkir koronar sindrom bilan og'rigan bemorlarni raqamli profilaktika tizimi yordamida kuzatish va nazorat qilish bemorlarning yurak faoliyatini barqarorlashtirish, qayta xurujlar xavfini kamaytirish va hayot sifatini oshirishda samarali vosita hisoblanadi. Mazkur yondashuv klinik amaliyotda ikkilamchi profilaktika sifatida muhim ahamiyat kasb etadi va bemorlarni uzoq muddatli sog'lom hayotga moslashtirishga xizmat qiladi.

Adabiyotlar

1. Dusanovich D. A. et al. NONSPESIFIK YARALI KOLITNING KLINIK VA IMMUNOLOGIK XUSUSIYATLARI //JOURNAL OF BIOMEDICINE AND PRACTICE. – 2022. – T. 7. – №. 5.

2. Negmatovna, T. E., Khudayberdievich, Z. S., Sayfutdinovich, K. Z., Khidirnazarovich, T. D., Shukhratovna, K. F., & Abdullaevna, A. G. (2019). Urate regulation gene polymorphisms are correlated with clinical forms of coronary heart disease. *International Journal of Pharmaceutical Research*, 11(3), 198-202.
3. Махкамова Н. У. Эффективность комплексной терапии хронических цереброваскулярных расстройств у пациентов с артериальной гипертензией //Український хіміотерапевтичний журнал. – 2013. – №. 3-4. – С. 63-65.
4. Махкамова Н. У., Ходжаев А. И. Частота встречаемости и структура цереброваскулярных осложнений артериальной гипертензии у лиц узбекской национальности с различными полиморфизмами генов ангиотензинпревращающего фермента и аполипопротеина Е //Евразийский кардиологический журнал. – 2012. – №. 2. – С. 55-58.
5. Growth differen-tiation factor 15 for risk stratification and selection of an invasive treatment strategy in non ST-elevation acute coronary syndrome / K.C. Wollert, T. Kempf, B. Lagerqvist [et al.] // *Circulation*. - 2007. - Vol. 116. - P.1540-8.
6. Nallamothu, B. K., Hayward, R. A., & Bates, E. R. (2008). Beyond the randomized clinical trial: the role of effectiveness studies in evaluating cardiovascular therapies. *Circulation*, 118(12), 1294-1303.
7. Lang, G.F. Qon aylanish tizimi kasalliklari / G.F.Lang - Moskva, 1957 yil Adabag, AS Miokard infarktidan keyin to'satdan o'lim / AS Adabag, TM Therneau, BJ Gersh, SA Weston, VL Roger // *JAMA* - 2008. - V. 300 - No 17 - 2022-2029 p.